

Лінгвістика фахових мов

Робоча програма навчальної дисципліни (силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітня програма	Філологія
Статус дисципліни	вибіркова
Форма навчання	вечірня
Рік підготовки, семестр	2 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС / 120 годин (54 аудиторних годин (з них 40 – індивідуальні заняття), 66 годин СРС)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	залік / модульна контрольна робота (МКР)
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/
Мова викладання	українська/ англійська
Інформація про керівника курсу / викладачів	д. пед. н., проф., проф. каф. ТППАМ Федоренко Світлана Вікторівна https://scholar.google.com.ua/citations?user=X4n-E-4AAAAJ&hl=ru&authuser=1 s.fedorenko297@gmail.com, +380936050009 (Telegram, Viber, WhatsApp) к. пед. н., проф., проф. каф. ТППАМ Коломієць Світлана Семенівна google scholar: Коломієць, Світлана Семенівна (SS Kolomiiets) - Google Академія svitlanak29@gmail.com; + 380951465361 (Telegram, Viber, WhatsApp)
Розміщення курсу	

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою вибіркового освітнього компонента «Лінгвістика фахових мов» є набуття здобувачами знань характерних ознак фахових мов, підходів до класифікації фахових мов та особливостей їхньої лексичної бази, а також аналіз тенденцій, які супроводжуються створенням нових фахових мов для забезпечення потреб фахової комунікації у новітніх областях науки і техніки, стратифікацією фахових мов через подальшу спеціалізацію науки або інтеграцією існуючих фахових мов на ґрунті сучасних міждисциплінарних наукових досліджень.

У результаті засвоєння вибіркового освітнього компоненту «Лінгвістика фахових мов» формується низка **компетентностей** (https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/035_ONPD_Philology_2020.pdf):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей (ЗК1);
- здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел (ЗК2);
- здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження, зокрема і в міждисциплінарних галузях, на основі системного наукового світогляду із застосуванням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій (ЗК3);
- здобуття глибоких знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (ФК1);
- здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх, у тому числі задля реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень (ФК2);

- здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів (ФК3);
- здатність розв'язувати широке коло проблемі завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів (ФК4);
- здатність до всебічного аналізу лінгвокогнітивних та соціокультурних процесів, до моделювання та прогнозування тенденцій розвитку мовних, позамовних та мовленнєвих явищ (ФК6);
- здатність до наукового пошуку у мовознавчій сфері на основі системного аналізу (ФК7);
- здатність проведення ґрунтовного аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу з використанням дослідницьких підходів і методів (ФК13).

Предметом дисципліни «Лінгвістика фахових мов» є фахові мови як результат інструменталізації загальнонавчаної мови; стратифікація фахових мов; фаховий текст у контексті сучасних лінгвістичних досліджень; термінознавство.

Успішне опанування дисципліни передбачає такі **результати навчання** ([https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/035 ONPD Philology 2020.pdf](https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/opfiles/035_ONPD_Philology_2020.pdf)):

- Мати передові концептуальні та методологічні знання з філології і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових теоретичних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інновацій (ПРН1).
- Планувати й виконувати теоретичні та/або експериментальні дослідження з філології та дотичних міждисциплінарних напрямів із використанням фахових інструментів, методів та підходів, критично аналізувати результати власних досліджень і здобутки інших науковців у контексті всього комплексу сучасних знань (ПРН3).
- Використовувати методологічний інструментарій різних галузей знань для реалізації завдань інноваційних міждисциплінарних досліджень. (ПРН9).
- Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрямки і школи в лінгвістиці, літературознавстві, перекладознавстві (ПРН10).
- Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого, літературного та перекладознавчого матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних (ПРН11).
- Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного, літературного чи перекладознавчого матеріалу (ПРН14).

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Передумовами для вибіркового освітнього компонента «Лінгвістика фахових мов» є успішне засвоєння таких нормативних навчальних дисциплін «Філософські засади наукової діяльності» та «Лінгвістичні студії: історія і сучасність», «Сучасна транслатологія» та «Методологія та організація філологічних досліджень».

Вивчення освітнього компонента «Лінгвістика фахових мов» дозволить успішно здійснити наукове дослідження з обраної теми та забезпечить подальше наукове самовдосконалення.

3. Зміст навчальної дисципліни

Форма навчання	Всього		Розподіл навчального часу та видами занять				Контрольні заходи	
	кредитів	годин	лекції	практичні	з урах. індивідуальних	СРС	МКР	Семестрова атестація
Вечірня	4	120	-	14	40	66	1	Залік

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Тематичний план освітнього компонента

Розділ 1. Фахова мова та фаховий текст у контексті лінгвістичних досліджень.

Тема 1.1. Загальне поняття «фахова мова». Фахові мови як результат інструменталізації загальноновживаної мови.

Тема 1.2. Роль фахових мов у сучасному суспільстві. Питання класифікації фахових мов.

Тема 1.3. Класифікація і типологія фахового тексту. Когеренція та когезія як засоби змістовної та формально-логічної зв'язності текстової інформації.

Тема 1.4. Стилiстичні характеристики фахового тексту.

Тема 1.5. Граматичні особливості фахового тексту. Мовні засоби атрибуції фахового тексту.

Тема 1.6. Лінгвістичний аналіз тексту. Опозиція «загальноновживаний текст — фаховий текст». Типологічні та контрастивні характеристики фахового тексту.

Розділ 2. Терміносистема та фаховий текст.

Тема 2.1. Основи теоретичного термінознавства. «Поняття», «терміносистема» та «системність терміносистем». Поняття та його властивості. Системність терміносистем. Системні зв'язки у терміносистемі. Логічні відношення понять терміносистеми. Онтологічні відношення понять терміносистеми. Тематичні відношення між поняттями. Термін, його функції та властивості.

Тема 2.2. Термінотворення. Семантичні способи термінотворення: термінологізація, транстермінологізація та ретермінологізація. Дери́вація. Композиція та словоскладання. Скорочення слів. Запозичення.

Тема 2.3. Парадигматичні зв'язки термінологічних одиниць: синонімія, гіперо-гіпонімія, омонімія, полісемія.

Тема 2.4. Функціональні аспекти термінологічної лексики.

Тема 2.5. Стилiстична транспозиція термінологічної лексики: детермінологізація термінології та інтелектуалізація загальноновживаної мови.

Тема 2.6. Стандартизація термінології. Міжнародна стандартизація й інтернаціоналізація термінології. Уніфікація національних терміносистем на ґрунті інтернаціоналізмів.

Тема 2.7. Методологія вивчення термінології.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Дубічінській В., Васенко Л., Крimeць О. Українська фахова мова. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.

Допоміжна література:

2. Вакуленко М. О. Методологічні засади вивчення наукової термінології. *Термінологічний вісник*. 2013. Вип. 2(2). С. 16–21.
3. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основи термінотворення : семантичний та соціолінгвістичний аспекти: Монографія. К. : ВД «Academia», 2004. 220 с.
4. Зарицький М. С. Актуальні проблеми українського термінознавства : підручн. для студ. вищих навч. закл. К. : Політехніка; ТОВ «Фірма «Періодика»», 2004. 124 с.
5. Кияк Т. Р. Фахові мови та проблеми термінознавства. *Нова філологія. Збірник наукових праць*. 2007. № 27. С. 203–208.
6. Кияк Т. Вузькогалузеві терміни як основа формування та квазіреферування фахових текстів. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології»*. 2008. № 620. С. 3–5.
7. Міщенко А. Л. Лінгвістика фахових мов та сучасна модель науково-технічного перекладу: монографія. Вінниця : «Нова книга», 2013. 448 с.

8. Павлюк І. Б. Провідні характеристики фахових мов. *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. 2012. Вип. 28. С. 322–329.
9. Півньова Л. Мова спеціального призначення як об'єкт лінгвістичних студій. *Українська мова*. 2014. № 4. С. 117–125.
10. Cabre M. T., Sager J. C. *Terminology : Theory, Methods, and Applications*. Amsterdam : John Benjamin Publishing, 1999. 247 p.
11. Cabré T. M. Theories of Terminology. *Terminology*. 2003. Vol. 9, № 2. P. 163–199.
12. Coancă M. Common Language Versus Specialized Language. *Romanian Economic Business Review. Romanian-American University*. 2011. Vol. 5, № 1. P. 195–199.
13. Hutchinson T., Waters A. *English for Specific Purposes: A learning-centred approach*. Cambridge : CUP, 1987. 183 p.
14. Kageura K. 2002. *The Dynamics of Terminology: A descriptive theory of term formation and terminological growth*. Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins, 2002. 286 p.
15. Toft B. Review of 'Towards New Ways of Terminology Description; the sociocognitive approach' by Rita Temmerman 2000. *Terminology*. 2001. Vol.7, № 1. P. 125–128.
16. Weissenhofer P. *Conceptology in Terminology Theory, Semantics and Wordformation*. Vienna : TermNet. International network for Terminology, 1995. 256 p.

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови, в електронному кампусі та у Google Classroom.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Силабус освітнього компонента «Лінгвістика фахових мов» розроблений з урахуванням *індивідуальних особливостей здобувачів* (сприймання, типу множинного інтелекту тощо), що сприяє індивідуалізації навчання і, як наслідок, підвищенню його ефективності; та на основі *принципу систематичності та послідовності*, який пов'язаний як з організацією процесу опанування навчального матеріалу, так і з системою дій здобувачів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види діяльності, які потрібні для підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих до європейського та світового науково-освітнього простору фахівців ступеня доктора філософії з філології, здатних до самостійної науково-дослідної, науково-інноваційної, організаційно-управлінської, перекладацької та педагогічної діяльності в галузі гуманітарних наук. Зазначене передбачає вибір відповідних методів і форм навчання з урахуванням *особистісно-орієнтованого, компетентнісного та інтегрованого підходів*, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості здобувача та його автономності.

Навчання здійснюється на основі *студентоцентрованого підходу* та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються евристичний, проблемно-пошуковий, дослідницький методи, які корелюють із завданнями і програмними цілями сприяння розвитку у здобувачів вищої освіти інноваційного мислення у вирішенні завдань з лінгвістики фахових мов, а саме активні нестандартні методи та прийоми індивідуальної, парної, групової роботи (мозковий штурм, аналіз ситуації, проєктна робота тощо) та комп'ютерно-орієнтовані інтерактивні методи навчання (аудіо та відео лекції, вебінари, індивідуальні онлайн проєкти тощо).

Усі методи навчання опосередковано спрямовані також на формування навчально-стратегічної компетентності студента, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процес організації, реалізації, контролю та корегування власної навчальної діяльності).

№ п/п	Зміст навчального матеріалу	Аудиторні години (за РНП)
1	<p>Практичне заняття 1. Розділ 1. Фахова мова та фаховий текст у контексті лінгвістичних досліджень. <i>Тема 1.1.</i> Загальне поняття «фахова мова». Фахові мови як результат інструменталізації загальноновживаної мови. <i>Тема 1.2.</i> Роль фахових мов у сучасному суспільстві. Питання класифікації фахових мов. <i>Тема 1.3.</i> Класифікація і типологія фахового тексту. Когеренція та когезія як засоби змістовної та формально-логічної зв'язності текстової інформації. <i>Тема 1.4.</i> Стилістичні характеристики фахового тексту. <i>Тема 1.5.</i> Граматичні особливості фахового тексту. Мовні засоби атрибуції фахового тексту. Література: [1; 7-10; 13; 14].</p> <p>СРС: Загальні принципи створення фахового тексту. Культурологічні аспекти фахового тексту. Література: [8; 7; 13; 14].</p>	2
2	<p>Індивідуальне заняття 1. <i>Тема 1.1.</i> Загальне поняття «фахова мова». Фахові мови як результат інструменталізації загальноновживаної мови. Література: [1; 8; 9; 10; 13; 14].</p> <p>СРС: <i>Тема 1.1.</i> Фахові мови як результат інструменталізації загальноновживаної мови. Література: [1; 8; 9; 10; 13; 14].</p>	2
3	<p>Індивідуальне заняття 2. <i>Тема 1.2.</i> Роль фахових мов у сучасному суспільстві. Питання класифікації фахових мов. Література: [7-10; 13; 14].</p> <p>СРС: <i>Тема 1.2.</i> Питання класифікації фахових мов. Література: [7-10; 13; 14].</p>	
4	<p>Індивідуальне заняття 3. <i>Тема 1.3.</i> Класифікація і типологія фахового тексту. Когеренція та когезія як засоби змістовної та формально-логічної зв'язності текстової інформації. Література: [8; 9].</p> <p>СРС: <i>Тема 1.3.</i> Класифікація і типологія фахового тексту. Когеренція та когезія як засоби змістовної та формально-логічної зв'язності текстової інформації. Література: [8; 9].</p>	
5	<p>Індивідуальне заняття 4. <i>Тема 1.3.</i> Когеренція та когезія як засоби змістовної та формально-логічної зв'язності текстової інформації. Література: [8; 9].</p> <p>СРС: <i>Тема 1.3.</i> Когеренція та когезія як засоби змістовної та формально-логічної зв'язності текстової інформації. Література: [8; 9].</p>	2
6	<p>Індивідуальне заняття 5. <i>Тема 1.4.</i> Стилістичні характеристики фахового тексту. Література: [1; 8; 9; 10].</p> <p>СРС: <i>Тема 1.4.</i> Стилістичні характеристики фахового тексту. Література: [1; 8; 9; 10].</p>	2
7	<p>Індивідуальне заняття 6. <i>Тема 1.5.</i> Граматичні особливості фахового тексту. Мовні засоби атрибуції фахового тексту. Література: [8; 9; 10].</p> <p>СРС: Граматичні особливості фахового тексту. Мовні засоби атрибуції фахового тексту. Література: [8; 9; 10].</p>	2
8	<p>Індивідуальне заняття 7. <i>Тема 1.5.</i> Граматичні особливості фахового тексту. Мовні засоби атрибуції фахового тексту. Література: [8; 9; 10].</p> <p>СРС: Граматичні особливості фахового тексту. Мовні засоби атрибуції фахового тексту. Література: [8; 9; 10].</p>	2
9	<p>Індивідуальне заняття 8. <i>Тема 1.6.</i> Лінгвістичний аналіз тексту. Опозиція «загальноновживаний текст — фаховий текст». Типологічні та контрастивні характеристики фахового тексту. Література: [8; 9; 13; 14].</p> <p>СРС: <i>Тема 1.6.</i> Лінгвістичний аналіз тексту. Опозиція «загальноновживаний текст — фаховий текст». Типологічні та контрастивні характеристики фахового тексту. Література: [8; 9; 13; 14].</p>	2

10	<p>Індивідуальне заняття 9. <i>Тема 1.6.</i> Лінгвістичний аналіз тексту. Опозиція «загальнонавчаний текст — фаховий текст». Типологічні та контрастивні характеристики фахового тексту. Література: [8; 9; 13; 14].</p> <p>СРС: <i>Тема 1.6.</i> Лінгвістичний аналіз тексту. Опозиція «загальнонавчаний текст — фаховий текст». Типологічні та контрастивні характеристики фахового тексту. Література: [8; 9; 13; 14].</p>	
11	<p>Індивідуальне заняття 10. <i>Тема 1.6.</i> Лінгвістичний аналіз тексту. Опозиція «загальнонавчаний текст — фаховий текст». Типологічні та контрастивні характеристики фахового тексту. Література: [8; 9; 13; 14].</p> <p>СРС: <i>Тема 1.6.</i> Лінгвістичний аналіз тексту. Опозиція «загальнонавчаний текст — фаховий текст». Типологічні та контрастивні характеристики фахового тексту. Література: [8; 9; 13; 14].</p>	
12	<p>Практичне заняття 2. Розділ 2. Терміносистема та фаховий текст. <i>Тема 2.1.</i> Основи теоретичного термінознавства. «Поняття», «терміносистема» та «системність терміносистем». Поняття та його властивості. Системність терміносистем. Системні зв'язки у терміносистемі. Логічні відношення понять терміносистеми. Онтологічні відношення понять терміносистеми. Тематичні відношення між поняттями. Термін, його функції та властивості. <i>Тема 2.2.</i> Термінотворення. Семантичні способи термінотворення: термінологізація, транстермінологізація та ретермінологізація. Деривація. Композиція та словоскладання. Скорочення слів. Запозичення. <i>Тема 2.3.</i> Парадигматичні зв'язки термінологічних одиниць: синонімія, гіперо-гіпонімія, омонімія, полісемія.</p> <p>СРС: <i>Тема 2.4.</i> Функціональні аспекти термінологічної лексики. <i>Тема 2.5.</i> Стилстична транспозиція термінологічної лексики: детермінологізація термінології та інтелектуалізація загальнонавчаної мови. Література: [1; 3-6; 8; 11; 12; 15; 16; 17].</p>	2
13	<p>Практичне заняття заняття 3. <i>Тема 2.1.</i> Основи теоретичного термінознавства. «Поняття», «терміносистема» та «системність терміносистем». Поняття та його властивості. Системність терміносистем. Системні зв'язки у терміносистемі. Логічні відношення понять терміносистеми. Онтологічні відношення понять терміносистеми. Тематичні відношення між поняттями. Література: [1; 3-6; 8; 16].</p> <p>СРС: Термін, його функції та властивості. Література [1; 3-6; 8].</p>	2
14	<p>Індивідуальне заняття 11. <i>Тема 2.1.</i> Основи теоретичного термінознавства. «Поняття», «терміносистема» та «системність терміносистем». Поняття та його властивості. Системність терміносистем. Системні зв'язки у терміносистемі. Логічні відношення понять терміносистеми. Онтологічні відношення понять терміносистеми. Тематичні відношення між поняттями. Література: [1; 3-6; 8; 16].</p> <p>СРС: Термін, його функції та властивості. Література [1; 3-6; 8].</p>	
15	<p>Індивідуальне заняття 12. <i>Тема 2.1.</i> Онтологічні відношення понять терміносистеми. Тематичні відношення між поняттями. Література: [1; 3-6; 8; 16].</p> <p>СРС: Термін, його функції та властивості. Література [1; 3-6; 8].</p>	
16	<p>Практичне заняття 4.</p> <p><i>Тема 2.2.</i> Термінотворення. Семантичні способи термінотворення: термінологізація, транстермінологізація та ретермінологізація. Література: [1; 3; 4; 8; 15; 17].</p> <p>СРС: Підготовка до МКР.</p>	2

17	Індивідуальне заняття 13. <i>Тема 2.2.</i> Термінотворення. Семантичні способи термінотворення: термінологізація, транстермінологізація та ретермінологізація. Література: [1; 3; 4; 8; 15; 17]. СРС: Підготовка до МКР	
18	Індивідуальне заняття 14. <i>Тема 2.2.</i> Деривація. Композиція та словоскладання. Скорочення слів. Запозичення. Література: [3; 4; 8; 15]. СРС: Підготовка до МКР.	2
19	Індивідуальне заняття 15. <i>Тема 2.3.</i> Парадигматичні зв'язки термінологічних одиниць: синонімія, гіперо-гіпонімія, омонімія, полісемія. Література: [1; 8; 15; 16]. СРС: Підготовка до МКР.	2
20	Індивідуальне заняття 16. <i>Тема 2.4.</i> Функціональні аспекти термінологічної лексики. Література: [8; 9; 11; 12; 15; 16]. СРС: Підготовка до МКР.	2
21	Індивідуальне заняття 17. <i>Тема 2.4.</i> Функціональні аспекти термінологічної лексики. Література: [8; 9; 11; 12; 15; 16]. СРС: Підготовка до МКР.	
22	Індивідуальне заняття 18. <i>Тема 2.5.</i> Стилїстична транспозиція термінологічної лексики: детермінологізація термінології та інтелектуалізація загальнонавчальної мови. Література: [4; 8; 15]. СРС: Підготовка до МКР.	2
23	Індивідуальне заняття 19. <i>Тема 2.6.</i> Стандартизація термінології. Міжнародна стандартизація й інтернаціоналізація термінології. Уніфікація національних терміносистем на ґрунті інтернаціоналізмів. Література: [4; 8; 11; 12; 15]. СРС: <i>Тема 2.6.</i> Стандартизація термінології. Міжнародна стандартизація й інтернаціоналізація термінології. Уніфікація національних терміносистем на ґрунті інтернаціоналізмів. Література: [4; 8; 11; 12; 15].	2
24	Практичне заняття 5. <i>Тема 2.7.</i> Методологія вивчення термінології. Література: [2; 8; 16]. Підготовка до написання модульної контрольної роботи СРС: Література: [2; 8; 16].	2
25	Індивідуальне заняття 20. Модульна контрольна робота. СРС: Повторення матеріалу.	2
26	Практичне заняття 6. Підготовка до заліку. Підвищення рейтингу. СРС: повторення навчального матеріалу [1-26].	2
27	Практичне заняття 7. Залікова контрольна робота.	2
	Всього:	54

6. Самостійна робота

Вивчення дисципліни включає такі види самостійної роботи:

- підготовка до практичних занять;
- підготовка до індивідуальних занять;
- підготовка до заліку.

Рекомендований час на підготовку до: практичного – 1 год. СРС; індивідуального – 1,6 год. СРС; заліку – 6 год. СРС.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування практичних занять, активна робота на них і виконання домашніх завдань необхідні для, розвитку практичних навичок і компетентностей та досягнення програмних

результатів навчання загалом. Перед практичним заняттям здобувач вищої освіти ознайомлюється з рекомендованою літературою, наданою викладачем. Усі необхідні навчальні матеріали викладач розміщує на Google диску або в онлайн середовищі Google Classroom, доступ до якого мають здобувачі, які вивчають цей освітній компонент.

Актуальну інформацію щодо організації навчального процесу з дисципліни студенти отримують через повідомлення у групі в Telegram/Viber/ WhatsApp або Електронному кампусі. Під час змішаної форми навчання заняття проходять у форматі відеоконференцій на платформі ZOOM.

Виконані домашні навчальні завдання здобувачі вищої освіти завантажують у свої папки на гуглдіску або здають через Google Classroom, доступ до яких надає викладач протягом першого тижня навчання. *Термін виконання* домашнього навчального завдання – *1 тиждень з моменту отримання*. Завдання, подані на перевірку після закінчення зазначеного терміну, оцінюються в 0 балів. Якщо студент не здав завдання протягом терміну, визначеного цим силабусом, з поважної причини, яку підтверджує офіційний документ (довідка про непрацездатність, службова записка тощо), він може представити виконані завдання за графіком, узгодженим з викладачем, але не пізніше 8 практичного заняття. Перескладання домашніх навчальних завдань з метою підвищення оцінки не передбачено. Відпрацювання пропущених без поважної причини занять за рахунок виконання додаткових навчальних завдань не передбачено.

Поточний контроль. Викладач регулярно заносить результати поточного контролю в модуль «Поточний контроль» Електронного кампусу згідно з Положенням про поточний, календарний і семестровий контроль в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Детальніше: https://document.kpi.ua/2020_7-137. Ознайомитися з результатами поточного контролю здобувач може в особистому кабінеті в Електронному кампусі.

Правила призначення заохочувальних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), заохочувальні бали не входять до основної 100-бальної шкали РСО і не можуть перевищувати 10% рейтингової шкали, тобто максимальна кількість додаткових балів – 10. Для підвищення мотивації здобувачів вищої освіти займатися науково-дослідницькою роботою, їм призначають заохочувальні бали за участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах і воркшопах за тематикою освітнього компонента (за умови публікації тез доповіді або наявності сертифікату про участь у відповідному заході). Підставою для нарахування заохочувальних балів може бути участь у перекладацьких проєктах КПІ ім. Ігоря Сікорського. Штрафні бали з освітнього компоненту не передбачені.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>) та Положенні про систему запобігання академічному плагіату (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати будь-яких контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються. Процедурю деталізовано в Положенні про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Інклюзивне навчання. Освітній компонент може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами, окрім студентів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних

засобів. Детальніше про забезпечення інклюзивності освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://osvita.kpi.ua/node/172>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Процедура оцінювання результатів навчання за цим освітнім компонентом, форми контролю і рейтингова система оцінювання регламентовані Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) та Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Результати навчання з дисципліни оцінюються за PCO першого типу, тобто підсумкова оцінка здобувача формується на основі виконання всіх завдань, передбачених контрольними заходами. Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання та поточний контроль. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на лекційних, практичних та індивідуальних заняттях, а також за написання модульної контрольної роботи.

Рейтинг здобувачів з освітнього компонента складається з балів, отриманих за:

- 1) роботу на 6 практичних заняттях (передбачається опитування на 6 практичних заняттях, оскільки на 7 – залік) – 10 балів;
- 3) роботу на 20 індивідуальних заняттях – 40 балів;
- 4) модульну контрольну роботу – 50 балів.

Максимальна кількість балів, які може отримати студент по закінченні вивчення кредитного модуля «Сучасні тенденції вищої освіти», становить **100 балів**.

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
2.	Робота на практичних заняттях	10%	1.65	6	10
3.	Робота на індивідуальних заняттях	40%	2	20	40
4.	Виконання МКР	50%	50	1	50
	Всього				100

Розрахунки орієнтовних значень вагових балів з кожного контрольного заходу

Визначаємо значення t_k – навчальний час, запланований у робочій програмі для кожного контрольного заходу.

1) **Відповіді на практичних заняттях.** 1 практичне заняття = 3 год. (2 год. пр. +1 год. СРС).
 $t_{пр} = 3$

2) **Відповіді на індивідуальних заняттях.** 1 індивідуальне заняття = 3,6 год. (2 год. пр. + 1,6 годин СРС = 3,6 год.)
 $t_{інд} = 3,6$

3) **Написання МКР.**

МКР забезпечує перевірку всього навчального матеріалу. Тому враховуємо увесь час на засвоєння кредитного модуля за винятком 30 годин на екзамен. $120 - 30 = 90$ годин
 $t_{мкр} = 90$ год.

Визначаємо орієнтовні значення вагових балів із розрахунку 100-бальної шкали РСО за формулою:

$$t_k = 3 \times 6 + 3,6 \times 20 + 90 = 180$$

Визначаємо орієнтовні значення відповідних вагових балів:

$$гпр = 18 \times 100 / 180 = 10; \text{ отже } 1 \text{ гсем} = \mathbf{1,65}$$

$$гінд = 72 \times 100 / 180 = 40; \text{ отже } 1 \text{ гінд} = \mathbf{2}$$

$$гдкр = 90 \times 100 / 180 = \mathbf{50}; \text{ отже } 1 \text{ мкр} = \mathbf{50}$$

Перевіряємо загальну суму:

$$1,65 \times 6 + 2 \times 20 + 20 = 10 + 40 + 50 = 100$$

Робимо корекцію та перевіряємо суму вагових балів:

$$\mathbf{10 + 40 + 50 = 100}$$

Визначаємо шкалу балів за відповідні рівні оцінювання з кожного виду контролю.

З урахуванням межових значень 0,9 – 0,75 – 0,6 – 0 маємо такий розподіл:

1) відповіді на практичних заняттях:

«відмінно» = 1,5 – 1,65 балів;

«добре» = 1,1 – 1,4 бали;

«задовільно» = 0,9 – 1 бал;

«незадовільно» = 0 балів.

2) відповіді на індивідуальних заняттях:

«відмінно» = 1,8 – 2 бали;

«добре» = 1,5 – 1,7 бали;

«задовільно» = 1,2 – 1,4 бали;

«незадовільно» = 0 балів.

3) написання модульної контрольної роботи:

«відмінно» = 45 – 50 балів;

«добре» = 37,5 – 44 балів;

«задовільно» = 30– 37,4 балів;

«незадовільно» = 0 балів..

Основні критерії оцінювання роботи здобувачів

1. Відповіді на практичних заняттях

Мета практичних занять полягає у застосуванні на практиці отриманих здобувачем знань. Оцінювання знань, умінь та навичок слухачів на практичних заняттях складається з перевірки низки компетентностей у межах питань, що виносяться на обговорення, а також рівня умінь застосовувати знання під час аналізу лінгвістичних явищ. Кожна відповідь передбачає розкриття одного теоретичного питання. **Ваговий бал – 1,65**, максимальна кількість балів на практичних заняттях становить $6 \times 1,65 = 10$ балів.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» (1,5 – 1,65 балів) – повна і ґрунтовна відповідь на теоретичне питання, вичерпна характеристика явища, вільне володіння матеріалом, активна участь в обговоренні інших

питань практичного заняття; відповідь на поставлені викладачем додаткові запитання (не менше 90% потрібної інформації); активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття;

- «добре» (1,1 – 1,4 бали) – неповна відповідь на теоретичні питання, коректне, але непослідовне висвітлення лінгвістичного явища, відсутність коментаря щодо його особливостей; активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття (не менше 75% потрібної інформації); активна участь в обговоренні інших питань практичного заняття;
- «задовільно» (= 0,9 – 1 бал) – часткове висвітлення одного з теоретичних питань, без наведення прикладів та ілюстрування лінгвістичних явищ, пасивна участь в обговоренні дискусійних питань (менше 60% потрібної інформації);
- «незадовільно» (0 балів) – не висвітлене питання або відсутність відповіді.

2. Відповіді на індивідуальних заняттях

Ваговий бал – 2, максимальна кількість балів за індивідуальні заняття становить $2 \times 20 = 40$ балів.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» (1,8 – 2 бали) – безпомилкове виконання всіх завдань з аналізу лінгвістичних явищ відповідно до таких критеріїв, як: правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «добре» (1,5 – 1,7 бали) – виконання щонайменше 75% від обсягу завдань з аналізу лінгвістичних явищ відповідно до таких критеріїв, як: правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «задовільно» (1,2 – 1,4 бали) – виконання щонайменше 60% від обсягу завдань з аналізу лінгвістичних явищ відповідно до таких критеріїв, як: правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «незадовільно» (0 балів) – виконання недостатнього обсягу завдань або невиконання завдань з аналізу лінгвістичних явищ відповідно до таких критеріїв, як: правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.

3. Модульна контрольна робота (МКР)

Ваговий бал – 50, максимальна кількість балів за МКР становить $50 \times 1 = 50$ балів.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» (45 – 50 балів) – виконання всіх завдань МКР обсягом не менше 90 % вірної інформації.
- «добре» (37,5 – 44 бали) – виконання всіх завдань МКР обсягом не менше 75 % вірної інформації.
- «задовільно» (30 – 37,4 балів) – виконання всіх завдань МКР обсягом не менше 60 % вірної інформації.
- «незадовільно» (0 балів) – виконання завдань МКР обсягом менше 60 % вірної інформації.

Результати поточного контролю оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі (електронною поштою, в капмусі або через Messenger/Viber/WhatsApp/Telegram).

Рейтингова оцінка доводиться до здобувачів на передостанньому занятті з дисципліни в семестрі.

Календарний контроль. Проміжна атестація студентів є календарним рубіжним контролем. Метою проведення атестації є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами. Календарний контроль проводиться на 8 та 14 тижнях із зазначенням поточного рейтингу.

Календарний контроль. Календарний контроль проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу. Атестація здобувачів проводиться на 8 та 14 тижнях з зазначенням поточного рейтингу. Умовою задовільної атестації є значення поточного рейтингу здобувача не менше 50% від максимально можливого за 7 та 13 тижень.

Максимальна кількість балів на першій атестації є сума балів за: роботу на 4 практичних заняттях (4x1,55=6 балів) та на 7 індивідуальних заняттях (7x2=14) – максимально 20 балів. Таким чином, з першої атестації здобувач отримує «задовільно», якщо його поточний рейтинг буде не менше 10 балів. Максимальна кількість балів на другій атестації складатиме суму балів за роботу на роботу на 2 практичних заняттях (3 бали) та 7 індивідуальних заняттях (7 x 2 = 14) – максимально 17 балів. Таким чином, студент отримує "задовільно", якщо його поточний рейтинг буде не менше 13,5 балів.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін атестації		8-ий тиждень	14-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 5,6 балів	≥ 11,2 балів

Семестровий контроль у формі заліку проводиться на останньому занятті з освітнього компонента.

Умови допуску до семестрового контролю. Рейтинг з кредитного модуля складає **100** балів. Умовою зарахування кредитного модуля є отримання студентом не менше 60% рейтингу з кредитного модуля, а також **позитивна** оцінка з **МКР**.

Рейтинг може бути підвищено шляхом виконання *залікової контрольної роботи*. Вона є обов'язковою для тих, хто отримав від 40% до 60% рейтингу з кредитного модуля. До нього також допускаються здобувачі, які отримали не менше 60% рейтингу з кредитного модуля та бажають підвищити свій рейтинг. При цьому застосовується жорстка система. Усі його бали, отримані протягом семестру, анулюються.

Здобувач виконує залікову контрольну роботу, якщо а) він виконав умови допуску до заліку, але його підсумковий рейтинг за семестр нижчий за 50 балів; б) він хоче підвищити поточну оцінку з освітнього компонента.

Якщо здобувач виконує **залікову контрольну роботу**, його попередній рейтинг скасовується і він отримує остаточну оцінку за її результатами. Залікова контрольна робота оцінюється у **80 балів** і містить завдання за темами освітнього компонента, прописаними у п. 5 цього силабусу.

Залікова контрольна робота проводиться у письмовій формі, складається з одного теоретичного питання та чотирьох практичних завдань, за правильну відповідь за кожне з яких нараховується 16 балів. На заліку висувуються такі вимоги:

- знання теоретичного матеріалу в обсязі передбаченому цією програмою;
- володіння уміннями аналізувати та інтерпретувати педагогічні явища англійської мови.

Критерії оцінювання:

- максимальний бал за правильну відповідь на питання – 16 балів.

«відмінно» – 14-16 балів – повна і точна відповідь на теоретичне питання та повне і точне виконання практичних завдань (не менше 90% потрібної інформації);

«добре» – 12-13 балів –	неповна відповідь на теоретичне питання та неповне виконання практичних завдань (не менше 75% потрібної інформації);
«задовільно» – 9-11 балів –	не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання та не зовсім правильне виконання практичних завдань (не менше 60% потрібної інформації);
«незадовільно» – 0-8 балів	неправильна відповідь на теоретичне питання та неправильне виконання практичних завдань (менше 60% потрібної інформації) або відсутність відповіді.

Загальна сума балів за залікову контрольну роботу:

«відмінно» – 90-100 балів:	повна і точна відповідь на теоретичне питання та повне і точне виконання практичного завдання. Допускається 1-2 незначні помилки;
«добре» – 75-89 балів:	неповна відповідь на теоретичне питання та неповне виконання практичного завдання;
«задовільно» – 60-74 балів:	не зовсім правильна відповідь на теоретичне питання та не зовсім правильне виконання практичного завдання;
«незадовільно» – 0 балів:	неправильна відповідь на теоретичне питання та неправильне виконання практичного завдання.

Бали залікової контрольної роботи переводяться до залікової оцінки згідно з таблицею.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 40 або відсутність ДКР	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

9.1. На залікову контрольну роботу винесено тематичний матеріал, прописаний у п. 5 цього силабусу.

9.2. Для цього освітнього компонента передбачене визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті згідно з процедурою, прописаною у Положенні про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Укладено професором кафедри ТППАМ, д. пед. н. Федоренко С. В.

Ухвалено кафедрою ТППФМ (протокол № 1 від 31.08.2022 р.)

Погоджено Науково-методичною комісією зі спеціальності 035 Філологія (протокол № 1 від 31.08.2022 р.)